Regionalna Izba Obrachunkowa
w Poznaniu

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań

tel.: 61 85 95 710; e-mail: poznan@rio.gov.pl

Poznań, dnia 23 października 2026 r.

WA.0220.75.2026

Pani
Danuta Froń
Wójt Gminy Perzów

W odpowiedzi na wniosek z dnia 24 września 2026 r., dotyczący wykazywania należności w sprawozdaniach Rb-27S oraz Rb-N, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu wyjaśnia, co następuje.

Zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 w związku z § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 133, z późn. zm.) kierownicy jednostek organizacyjnych są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Zakres informacji (danych) wykazywanych w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego określa „Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego", stanowiąca załącznik Nr 38 do ww. rozporządzenia.

Stosownie do § 3 ust. 1 pkt 6 Instrukcji w sprawozdaniu Rb-27S w odpowiednich kolumnach „Saldo końcowe" wykazuje się należności pozostałe do zapłaty, w tym zaległości netto (należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane) oraz nadpłaty (kwoty nadpłacone) ustalone na podstawie danych analitycznych kont podatkowych; w kolumnie „zaległości netto" nie należy wykazywać zaległości płatnych w ratach (jeżeli termin spłaty raty nie minął), odroczonych (w przypadku gdy odroczony termin płatności nie minął), kwot objętych wstrzymaniem wykonania decyzji na mocy postanowienia organu podatkowego, sądu administracyjnego lub odrębnych przepisów oraz zaległości objętych postępowaniem ugodowym, układowym lub restrukturyzacyjnym.

Z kolei zasady sporządzania sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych regulują przepisy rozdziału 2 „Instrukcji sporządzania sprawozdań", stanowiącej załącznik Nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki

Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652).

Zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 5 Instrukcji wymagalne należności rozumiane są jako wartość wszystkich bezspornych należności, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone. Są to należności wynikające głównie z dostaw towarów i usług (np. niezapłaconych w terminie faktur), prawomocnych orzeczeń sądu, udzielonych poręczeń i gwarancji. Kategoria ta nie obejmuje należności wymagalnych z tytułu papierów wartościowych, pożyczek i kredytów, depozytów, odsetek od wymagalnych należności czy też innych należności ubocznych. W sytuacji, w której zostanie zawarta ugoda pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem i należność uprzednio wymagalna zostanie zrestrukturyzowana (tj. wierzyciel wyznaczy nowy harmonogram spłat), należność przestaje być wymagalna i nie podlega wykazaniu w wierszu N4.

Stosownie natomiast do § 13 ust. 1 pkt 6 Instrukcji pozostałe należności rozumiane są jako bezsporne należności niewymagalne z tytułu dostaw towarów i usług, podatków i składek na ubezpieczenia społeczne oraz z wszelkich innych tytułów nieobjętych pozostałymi kategoriami przedmiotowego sprawozdania, wyłączając odsetki i inne należności uboczne.

W myśl § 12 ust. 6 Instrukcji w przypadku upadłości dłużnika wartość należności należy wykazywać w sprawozdaniach do momentu wykreślenia podmiotu z rejestru przedsiębiorców, z zastrzeżeniem ust. 5 zdanie drugie. Przepis ten stanowi, że należność wykazuje się do momentu wykreślenia dłużnika z właściwego rejestru, chyba że dług został przejęty przez następcę prawnego dłużnika.

Stosownie do art. 146 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 913) postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie stoi na przeszkodzie przysądzeniu własności nieruchomości, jeżeli przybicia prawomocnie udzielono przed ogłoszeniem upadłości, a nabywca egzekucyjny wpłaci w terminie cenę nabycia. Po dniu ogłoszenia upadłości niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu lub zarządzenia zabezpieczenia na majątku upadłego, z wyjątkiem zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz o zamianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Zasady postępowania upadłościowego wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej określają przepisy części trzeciej tytułu V ustawy Prawo upadłościowe. W myśl przepisu art. 491^{14} ust. 4 ustawy sąd ustala plan spłaty wierzycieli.

W postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd wymienia wierzycieli uczestniczących w planie spłaty, dokonuje podziału funduszy masy upadłości pomiędzy wierzycieli uczestniczących w planie spłaty, jeżeli w postępowaniu zgromadzono fundusze masy upadłości, ustala, czy upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa oraz określa, w jakim zakresie i okresie, niedłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej zostałyby uznane na liście wierzytelności, oraz jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli (art. 491^{15} ust. 1 ustawy).

Z kolei z przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2026 r. poz. 533) wynika, że zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania ulega postępowanie egzekucyjne:

- dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego (art. 259 ust. 1),
- dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia postępowania układowego (art. 278 ust. 1),
- skierowane do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej wszczęte przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego (art. 312 ust. 1).

Biorąc powyższe pod uwagę, tut. Izba podziela stanowisko zaprezentowane we wniosku, że zaległości podatników – osoby fizycznej, wobec której sąd ogłosił upadłość oraz przedsiębiorcy, wobec którego sąd otworzył postępowanie restrukturyzacyjne, nie podlegają wykazaniu w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie 9 „zaległości netto”. Powinny być one wykazywane w kol. 8 sprawozdania Rb-27S „należności pozostałe do zapłaty ogółem”.

Wykazywanie wierzytelności w sprawozdaniu Rb-N w poz. N4 „należności wymagalne” oraz w poz. N5 „pozostałe należności” będzie natomiast uzależnione od tego czy podatnik - osoba fizyczna, wobec której sąd ogłosił upadłość posiada – zgodnie z prawomocnym postanowieniem sądu – ustalony plan spłaty wierzycieli, oraz czy plan spłaty przedmiotowych wierzytelności jest terminowo realizowany przez podatnika. Podobnej analizy wymagają postanowienia układu w postępowaniu sanacyjnym.

Jednocześnie Izba wskazuje, że należności / zaległości powstałe po ogłoszeniu upadłości nie są objęte wcześniejszym postępowaniem upadłościowym. Powinny być zatem wykazywane w sprawozdaniu Rb-N, w przypadku należności wymagalnych w poz. N4, w przypadku należności niewymagalnych w poz. N5 w kolumnie właściwej dla danego podmiotu, zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Odnosząc się do wykazywania odsetek w sprawozdaniu Rb-N, Izba wskazuje, że z przywołanych powyżej przepisów § 13 ust. 1 pkt 5 i 6 Instrukcji stanowiącej załącznik Nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych wprost wynika, że ani w poz. N4 „należności wymagalne" ani w poz. N5 „pozostałe należności" nie wykazuje się odsetek i innych należności ubocznych.

Przedstawiając powyższe pragnę podkreślić, że wyjaśnienia udzielane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Poznaniu powinny zostać potraktowane wyłącznie jako stanowisko tut. Izby, które nie jest wiążące dla wnioskującego o udzielenie wyjaśnienia w sprawie stosowania przepisów o finansach publicznych, jak i również dla organów rozstrzygających w indywidualnych sprawach. Regionalne izby obrachunkowe nie posiadają bowiem uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa, lecz jedynie do ogólnej interpretacji przepisów związanych z funkcjonowaniem finansów publicznych.

Aldona Pruska

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Poznaniu